

WOJEWODA WIELKOPOLSKI

Poznań, 26 marca 2018 r.

PS-Ka. 431.1.2018.4

Pani

Andżelika Łoś

Dyrektor

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej
ul. Kurpińskiego 6
62 – 511 Kramsk

Na podstawie art. 22 pkt 8 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2017 r. poz. 1769, ze zm.), zespół inspektorów Wydziału Polityki Społecznej Wielkopolskiego Urzędu Wojewódzkiego w Poznaniu, Delegatura w Kaliszu, w dniach 12, 13, 14 i 19 lutego 2018 r., przeprowadził kontrolę kompleksową w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Kramsku, z siedzibą pod adresem: 62 – 511 Kramsk ul. Kurpińskiego 6, określanym w dalszej części skrótem „GOPS”.

Zakres kontroli obejmował sprawdzenie prawidłowości przyznawania świadczeń i wydawania decyzji oraz kwalifikacje kadry realizującej zadania pomocy społecznej.

Kontrola obejmowała okres od 1 stycznia 2017 r. do dnia zakończenia kontroli.

Ustalenia kontroli zostały szczegółowo opisane w protokole kontroli, który został podpisany przez Panią bez zastrzeżeń w dniu 12 marca 2018 r. (wpływ do Wielkopolskiego Urzędu Wojewódzkiego w Poznaniu, Delegatura w Kaliszu w dniu 14 marca 2018 r.).

W wyniku kontroli dokonano następujących ustaleń.

I. GOPS spełnia ustawowo określony w przepisie art. 110 ust.11 ww. ustawy o pomocy społecznej wymóg zatrudnienia pracowników socjalnych, proporcjonalnie do liczby ludności gminy lub proporcjonalnie do liczby rodzin i osób samotnie gospodarujących, objętych pracą socjalną.

II. W zakresie kwalifikacji kadry realizującej zadania pomocy społecznej stwierdzono, że:

1. dyrektor GOPS posiada na zajmowanym stanowisku wymagane kwalifikacje, w zakresie stażu pracy w pomocy społecznej oraz specjalizacji z zakresu organizacji pomocy społecznej, zgodnie z przepisem art. 122 ust. 1 ww. ustawy o pomocy społecznej,

2. pracownicy GOPS realizujący zadania pomocy społecznej tj.: 4 specjalistów pracy socjalnej, starszy pracownik socjalny oraz pracownik socjalny, posiadają na zajmowanych stanowiskach wymagane kwalifikacje, zgodne z przepisami ww. ustawy o pomocy społecznej oraz rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 18 marca 2009 r. w sprawie wynagradzania pracowników samorządowych (Dz. U. z 2014 r. poz. 1786, ze zm.),

3. zatrudnieni w Spółdzielni Socjalnej „Razem do sukcesu” w Kramsku pracownicy, świadczący w okresie objętym kontrolą dla podopiecznych w ich miejscu zamieszkania usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi, posiadają wymagane kwalifikacje zawodowe do świadczenia ww. usług, określone w przepisach ww. rozporządzenia w sprawie wynagradzania pracowników samorządowych

oraz rozporządzenia Ministra Polityki Społecznej z dnia 22 września 2005 r. w sprawie specjalistycznych usług opiekuńczych (Dz. U. Nr 189 poz. 1598 ze zm.).

III. W sprawdzonej dokumentacji losowo wybranej próby badawczej, stanowiącej co najmniej 20% liczby osób/rodzin korzystających z realizowanych przez GOPS form pomocy w okresie objętym kontrolą (jednak nie mniej niż 10 osób/rodzin - w przypadku gdy badany obszar w powyższej wartości nie jest możliwy do skontrolowania, z uwagi na obszerność dokumentacji), tj. wybranych losowo akt 45 osób/rodzin, w tym 116 spraw, zakończonych 112 decyzjami administracyjnymi, w zakresie prawidłowości przyznawania świadczeń i wydawania decyzji, stwierdzono niżej wymienione nieprawidłowości.

1. W wydanych decyzjach oraz w postanowieniu, szczegółowo opisanych w protokole kontroli stwierdzono, że:

a) w podstawie prawnej:

* nie wskazano w odniesieniu do indywidualnej sprawy:

- konkretnego artykułu, ustępu, punktu ww. ustawy o pomocy społecznej,
- konkretnego paragrafu, punktu, litery rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 14 lipca 2015 r. w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej (Dz. U. z 2015 r. poz. 1058),
- konkretnego paragrafu, ustępu, punktu ww. rozporządzenia w sprawie specjalistycznych usług opiekuńczych,
- konkretnego ustępu, punktu przytoczonego § 8 - § 10 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 23 sierpnia 2012 r. w sprawie domów pomocy społecznej (Dz. U. z 2012 r. poz. 964, ze zm.),
- konkretnego paragrafu uchwały Nr XXXV/334/14 Rady Gminy Kramsk z dnia 14 stycznia 2014 r. w sprawie podwyższenia kryterium dochodowego uprawniającego do przyznania nieodpłatnie pomocy w zakresie dożywiania w formie świadczenia pieniężnego na zakup posiłku lub żywności dla osób objętych wieloletnim programem wspierania finansowego gmin w zakresie dożywiania „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” na lata 2014 – 2020,
- konkretnego paragrafu uchwały Nr XLIII/380/14 Rady Gminy Kramsk z dnia 21 października 2014 roku w sprawie szczegółowych warunków przyznawania i odpłatności za usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze oraz szczegółowych warunków częściowego lub całkowitego zwolnienia od opłat, jak również trybu ich pobierania,
- konkretnego paragrafu uchwały Nr XXXIX/364/14 Rady Gminy Kramsk z dnia 26 czerwca 2014 r. w sprawie określenia zasad zwrotu wydatków za dożywianie, w tym za zakupione posiłki,

* wskazano w odniesieniu do indywidualnej sprawy:

- niewłaściwe artykuły ww. ustawy o pomocy społecznej, a także niestniejące w dniu wydania decyzji jednostki redakcyjne wskazanego artykułu ww. ustawy,
- niewłaściwe artykuły ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2017 r. poz. 1257, ze zm.), w odniesieniu do trybu, w którym decyzja została wydana,
- niewłaściwą ww. uchwałę Nr XXXV/334/14 Rady Gminy Kramsk z dnia 14 stycznia 2014 r.,
- niewłaściwą uchwałę Nr XXXV/332/14 Rady Gminy Kramsk z dnia 14 stycznia 2014 r. w sprawie ustanowienia programu osłonowego w zakresie dożywiania dzieci zamieszkałych na terenie Gminy Kramsk „Pomoc gminy w zakresie dożywiania” na lata 2014-2020,

b) w uzasadnieniu decyzji, w odniesieniu do przyznanej formy pomocy wskazano niewłaściwy art. 39 ww. ustawy o pomocy społecznej.

Powyższe stanowi naruszenie przepisu art. 107 § 1 i § 3, a w przypadku postanowienia art. 124 § 1 ww. Kodeksu postępowania administracyjnego.

c) w pouczeniu decyzji:

- wskazano niewłaściwy zapis w zakresie terminu do wniesienia odwołania, co stanowi naruszenie przepisu art. 129 § 2 ww. Kodeksu postępowania administracyjnego,
- w odniesieniu do właściwości organu, wskazano niewłaściwy art. 136 § 2 - 3 ww. Kodeksu postępowania administracyjnego - co stanowi naruszenie przepisu art. 107 § 1, w związku z art. 136 § 2 - 3 ww. Kodeksu postępowania administracyjnego.

2. W zakresie sporządzania rodzinnego wywiadu środowiskowego, w sprawach szczegółowo opisanych w protokole kontroli, stwierdzono, że:

a) w jednej sprawie, w przypadku udzielania pomocy w związku ze zdarzeniem losowym, wywiad sporządzony został na niewłaściwej części kwestionariusza rodzinnego wywiadu środowiskowego - co stanowi naruszenie przepisu § 10 rozporządzenia Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej w sprawie rodzinnego wywiadu środowiskowego z dnia 25 sierpnia 2016 r. (t. j. Dz. U. 2017 r. poz. 1788),

b) w 9 sprawdzonych sprawach aktualizacja wywiadu środowiskowego przeprowadzona została z uchybieniem ustawowo określonego terminu do jego przeprowadzenia, co stanowi naruszenie przepisu art. 107 ust. 4 ww. ustawy o pomocy społecznej, w związku z przepisem art. 14 ww. ustawy o pomocy społecznej oraz przepisem art. 57 § 3 i § 4 ww. Kodeksu postępowania administracyjnego, a w jednej sprawie, naruszenie przepisu § 2 ust. 1 ww. rozporządzenia w sprawie rodzinnego wywiadu środowiskowego,

c) w 12 sprawach, w przypadku ubiegania się osób/rodzin o przyznanie świadczenia z pomocy społecznej po raz kolejny rodzinne wywiady środowiskowe nie zostały sporządzane na odrębnych kwestionariuszach ww. wywiadu (*dane dotyczące udzielonej pomocy wpisane zostały w kwestionariusz wywiadu środowiskowego, który sporządzony został na okoliczność wcześniej złożonego wniosku o pomoc, przy czym dane te nie zostały opatrzone podpisem osoby ponownie wnioskującej o pomoc*) – powyższe narusza przepis art. 107 ust 4 ww. ustawy o pomocy społecznej.

3. Łącznie w 9 ze sprawdzonych spraw:

- decyzję o przyznaniu świadczenia opatrzone art. 130 § 4 ww. Kodeksu postępowania administracyjnego, przy czym termin realizacji przyznanego świadczenia ustalono na okres po upływie terminu do wniesienia odwołania – co stanowi naruszenie przepisu art. 130 § 4 ww. Kodeksu. Powyższe dotyczyło 6 ze sprawdzonych spraw.

- decyzji o przyznaniu świadczenia nie nadano rygoru natychmiastowej wykonalności tj. art.108 ww. Kodeksu postępowania administracyjnego, jak i nie opatrzone jej art. 130 § 4 ww. Kodeksu, przy czym termin realizacji świadczenia ustalono na okres przed upływem terminu do wniesienia odwołania – co stanowi naruszenie przepisu art 130 § 1 ww. Kodeksu postępowania administracyjnego. Powyższe dotyczyło 3 ze sprawdzonych spraw.

4. W sprawie, zakończonej decyzją z dnia 19 grudnia 2017 r. Nr GOPS 420/Uo/853/111/17, GOPS ustalił dla świadczeniobiorcy niewłaściwą (wyższą) odpłatność za świadczone usługi opiekuńcze przyznane na okres od 2 stycznia 2018 r. do 31 grudnia 2018 r. – co narusza przepis § 2 ust. 1 pkt 3 ww. Uchwały Nr XLIII/380/14 Rady Gminy Kramsk z dnia 21 października 2014 r.

5. W przypadku dwóch sprawdzonych osób, którym przyznano specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi, GOPS orzekł o całkowitym zwolnieniu ich z ponoszenia odpłatności za usługi, przy czym w aktach spraw brak jest zarówno ich wniosku lub wniosku pracownika socjalnego o częściowe lub całkowite zwolnienie z ponoszenia odpłatności za usługi, jak i udokumentowania ich szczególnie uzasadnionej sytuacji, uprawniającej do takiego zwolnienia - powyższe narusza przepis § 6 ww. rozporządzenia w sprawie specjalistycznych usług opiekuńczych.

Ponadto w sentencji decyzji przyznających ww. usługi, niewłaściwie sformułowano podjętą decyzję w zakresie całkowitego zwolnienia z ponoszenia odpłatności za usługi określając, iż usługi te przyznano *nieodpłatnie*, przy czym sytuacja dochodowa tych rodzin kwalifikowała do ponoszenia odpłatności za usługi.

6. W 3 ze sprawdzonych spraw GOPS dokonał niewłaściwego ustalenia dochodu rodziny - niezgodnie z przepisem art. 8 ust. 3 ww. ustawy o pomocy społecznej.

Należy dodać, że w ww. sprawach nieprawidłowość ta nie miała wpływu na zasadność przyznania świadczeń.

7. W jednej ze sprawdzonych spraw, zakończonej decyzją z dnia 15 grudnia 2017 r. Nr GOPS 4021/ZO/1097/155/17, GOPS przyznał zasiłek okresowy na niewłaściwy okres – naruszając tym przepis art. 106 ust. 3 ww. ustawy o pomocy społecznej.

8. W jednej ze sprawdzonych spraw, zakończonej decyzją z dnia 12 stycznia 2017 r. Nr GOPS 424/DPS/607/17, GOPS ustalił odpłatność gminy za pobyt mieszkańca w domu pomocy społecznej w danej kwocie od niewłaściwego miesiąca – co narusza przepis art. 60 ust.4 ww. ustawy o pomocy społecznej.

9. W jednej ze sprawdzonych spraw, zakończonej decyzją z dnia 15 lutego 2017 r. Nr GOPS 4024/ZCS/607/7/17, GOPS dokonał niewłaściwego obliczenia kryterium dochodowego uprawniającego do przyznania świadczeń pomocy społecznej – co narusza przepis art. 8 ust. 1 pkt 1 ww. ustawy o pomocy społecznej.

Powyższe nie miało jednak wpływu na zasadność przyznania pomocy.

10. W jednej ze sprawdzonych spraw, zakończonej decyzją z dnia 2 listopada 2017 r. Nr GOPS 4022/ZS/2035/35/17, GOPS po powzięciu informacji o uzyskaniu przez świadczeniobiorcę jednorazowo dochodu należnego za dany okres, nie wszczął z urzędu postępowania w sprawie zwrotu wydatków poniesionych na świadczenia pomocy społecznej - co narusza przepis art. 96 ust. 1 pkt 1 ww. ustawy o pomocy społecznej.

Wobec powyższego, działając na podstawie art. 128 ust. 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2017 r. poz. 1769, ze zm.), zalecam:

1. Wydawanie decyzji administracyjnych i postanowień, spełniających odpowiednio wymogi art. 107 § 1 i § 3 oraz art. 124 § 1 ww. Kodeksu postępowania administracyjnego.

2. Sporządzanie rodzinnych wywiadów środowiskowych zgodnie z przepisem art. 107 ust. 4 ww. ustawy o pomocy społecznej oraz przepisami ww. rozporządzenia w sprawie rodzinnego wywiadu środowiskowego.

3. W przypadku gdy:

- decyzji nie został nadany rygor natychmiastowej wykonalności bądź nie została ona opatrzona art. 130 § 4 ww. Kodeksu postępowania administracyjnego, realizowanie przyznanej pomocy po upływie terminu do wniesienia odwołania od decyzji – zgodnie z przepisem art. 130 § 1 ww. Kodeksu,
- decyzji został nadany rygor natychmiastowej wykonalności bądź została ona opatrzona art. 130 § 4 ww. Kodeksu postępowania administracyjnego, realizowanie pomocy przed upływem terminu do wniesienia odwołania od decyzji.

4. Ustalanie odpłatności za świadczone usługi opiekuńcze we właściwych kwotach, zgodnie z przepisami Uchwały Nr XLIII/380/14 Rady Gminy Kramsk z dnia 21 października 2014 r. w sprawie szczegółowych warunków przyznawania i odpłatności za usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze oraz szczegółowych warunków częściowego lub całkowitego zwolnienia od opłat, jak również trybu ich pobierania.

W przypadku sprawy zakończonej decyzją z dnia 19 grudnia 2017 r. Nr GOPS 420/Uo/853/111/17, w której to GOPS ustalił dla świadczeniobiorcy niewłaściwą (wyższą) odpłatność za świadczone usługi opiekuńcze na okres od 2 stycznia 2018 r. do 31 grudnia 2018 r. – podjęcie stosownych działań zmierzających do ustalenia odpłatności za świadczone usługi we właściwej wysokości, wynikającej z sytuacji świadczeniobiorcy oraz uregulowań zawartych w ww. Uchwale Rady Gminy Kramsk.

5. W sytuacji konieczności częściowego lub całkowitego zwolnienia osoby z ponoszenia odpłatności za specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi, stosowne wnioskowanie o ww. zwolnienie oraz dokumentowanie jej szczególnie uzasadnionej

sytuacji, uprawniającej do takiego zwolnienia – zgodnie z przepisem § 6 ww. rozporządzenia w sprawie specjalistycznych usług opiekuńczych.

Ponadto, w sentencjach decyzji o przyznaniu specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi, w sytuacjach tego wymagających, precyzyjne formułowanie kwestii, dotyczącej odpłatności za usługi, jak i zwolnienia z jej ponoszenia (częściowe lub całkowite).

6. Ustalanie sytuacji dochodowej osób/rodzin ubiegających się o świadczenia pomocy społecznej, zgodnie z przepisem art. 8 ust. 3 ww. ustawy o pomocy społecznej.

7. Przyznawanie świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej na właściwy okres – zgodnie z przepisem art. 106 ust. 3 ww. ustawy o pomocy społecznej.

8. Ustalanie odpłatności za pobyt mieszkańca w domu pomocy społecznej od następnego miesiąca przypadającego po miesiącu, w którym został opublikowany średni miesięczny koszt utrzymania mieszkańca w danym domu – zgodnie z przepisem art. 60 ust. 4 ww. ustawy o pomocy społecznej.

9. Właściwe obliczenia kryterium dochodowego osób/rodzin ubiegających się o świadczenia pomocy społecznej – zgodnie z przepisem art. 8 ust. 1 ww. ustawy o pomocy społecznej.

10. Podejmowanie z urzędu postępowania administracyjnego w sprawie zwrotu wydatków poniesionych na świadczenia pomocy społecznej – zgodnie z przepisem art. 96 ust. 1 pkt 1 ww. ustawy o pomocy społecznej.

Zgodnie z art. 128 ust. 2 ww. ustawy o pomocy społecznej ma Pani prawo w terminie 7 dni od dnia otrzymania niniejszych zaleceń pokontrolnych zgłosić do nich zastrzeżenia.

Jednocześnie pragnę przypomnieć, że zgodnie z art. 130 ust. 1 ww. ustawy o pomocy społecznej, kto nie realizuje zaleceń pokontrolnych podlega karze pieniężnej w wysokości od 200 do 6.000 zł.

Pisemnej informacji o sposobie wykonania zaleceń pokontrolnych oczekuję w terminie 30 dni od dnia otrzymania wystąpienia pokontrolnego.

z up. Wojewody Wielkopolskiego
Monika Donke-Cieślewicz
Zastępca Dyrektora
Wydziału Polityki Społecznej

Do wiadomości:
Rada Gminy Kramsk
62 – 511 Kramsk ul. Chopina 12

Dokument przygotowała: Ewa Nadera starszy inspektor wojewódzki
13 kwietnia 2018 r.